

Programa școlară
pentru disciplina

Religie
Religie Cultul Musulman
Clasele a IX-a – a XII-a

Trunchi comun (TC)
Învățământ liceal

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezenta programă școlară completează curriculumul pentru disciplina Religie cultul musulman, cu aplicare pentru clasele din învățământul liceal, filiera teoretică, filiera tehnologică și filiera vocațională, forma cu frecvență zi, începând cu anul școlar 2026-2027. Pentru această categorie de clase, conform planurilor-cadru pentru învățământul liceal, forma cu frecvență zi, aprobate ca anexe la OMEC nr. 4350/2025, studiul disciplinei are următoarea alocare orară săptămânală, defalcată pe segmentul trunchi comun (TC):

An de studiu	Clasa a IX-a	Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
Tip segment curricular	TC	TC	TC	TC
Nr. săptămânal de ore	1	1	1	1

Programa școlară se elaborează în concordanță cu:

- *Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023;*
- *Recomandările Consiliului Uniunii Europene (2018) privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții;*
- *Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului național. Cadrul de referință al Curriculumului național, aprobat prin OME nr. 3239/2021;*
- *Profilul de formare al absolventului, aprobat prin OME nr. 6731/2023;*

Aceste documente stabilesc cadrul de dezvoltare a competențelor-cheie și a profilului de formare al absolventului de liceu, competențe la a căror formare contribuie și disciplina Religie - Cult musulman.

Programa disciplinei Religie - Cult musulman este elaborată potrivit modelului de proiectare curriculară centrat pe competențe. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului la finalul studiilor, care descrie așteptările exprimate față de elev la sfârșitul învățământului liceal, prin raportare la cerințele exprimate în Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, precum și prin raportare la caracteristicile de dezvoltare ale elevilor.

Prin studiul Religiei – Cult musulman, absolventul de liceu își definește identitatea personală și conștiința de sine, fundamentate pe valori spirituale și morale; demonstrează comportamente etice și responsabile, aplicabile în viața personală, socială și profesională; manifestă respect față de diversitate și disponibilitate pentru dialog constructiv; își consolidează cultura generală prin înțelegerea impactului religiei asupra civilizației și culturii universale; exersează capacitatea de reflecție critică și discernământ moral, esențiale pentru luarea deciziilor; se implică activ în comunitate, asumând valori de solidaritate, cooperare și responsabilitate civică.

Disciplina valorifică achizițiile formate în ciclul gimnazial, unde elevii au dobândit primele noțiuni de cultură religioasă, de morală și de raportare la valorile comunității. La liceu, accentul se mută de la acumularea de cunoștințe de bază la dezvoltarea competențelor de reflecție critică, discernământ moral și responsabilitate socială. Progresul vizează consolidarea unei identități personale asumate, pregătirea pentru viața adultă și integrarea valorilor spirituale în contexte sociale, culturale și profesionale mai complexe.

Structura programei școlare de Religie – Cult musulman include, pe lângă nota de prezentare, următoarele elemente:

- Competențe generale;
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare;
- Conținuturi;
- Sugestii metodologice.

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competențele generale se referă la achizițiile pe care elevul le dobândește la disciplina Religie – Cult musulman pe parcursul întregului ciclu liceal. Acestea au un dublu rol: pe de o parte, reflectă contribuția disciplinei la profilul de formare al absolventului și, implicit, la dezvoltarea competențelor-cheie; pe de altă parte, structurează disciplina în funcție de profilul de formare.

Competențele specifice derivă din competențele generale și reprezintă etape intermediare în dobândirea acestora, fiind formate pe parcursul unui an școlar. Ele sunt adaptate nivelului de dezvoltare al elevilor, ghidează evaluarea performanțelor acestora și oferă cadrul pentru organizarea demersului didactic. Ca etape ale formării competențelor generale, competențele specifice evidențiază progresia acestora de la un an de studiu la altul, contribuind treptat la dezvoltarea competenței generale. Derivarea lor presupune o diferențiere atentă a etapelor procesului de învățare, astfel încât, la finalul studiului disciplinei Religie, elevii să fi dobândit competențele generale corespunzătoare.

Activitățile de învățare constituie contexte în care competențele specifice sunt dezvoltate, exersate și consolidate. Ele au rol orientativ și de recomandare pentru profesori, oferindu-le acestora libertatea de a folosi exemplele propuse de programa școlară, de a le completa sau de a le înlocui, astfel încât să adapteze procesul didactic la realitățile concrete ale clasei. În acest mod, crearea de parcursuri de învățare individualizate și personalizate nu mai rămâne un simplu ideal, ci devine realizabilă prin metode și modalități concrete de aplicare.

Conținuturile învățării - sunt organizate pe domenii și reprezintă achiziții de bază prin care se urmărește formarea competențelor elevilor. La nivelul fiecărei clase, programa prezintă o ofertă curriculară care include aspecte de învățătură islamică, dialogul interreligios și intercultural, formarea morală aplicată și implicarea responsabilă în viața comunitară

Sugestiile metodologice oferă clarificări pentru elementele de noutate ale programei și includ exemple de strategii didactice, repere pentru proiectarea demersului didactic precum și elemente pentru evaluarea continuă. De asemenea, sugestiile metodologice fac trimitere la diversitatea de contexte de învățare și la modalități de personalizare a demersului didactic (realizate prin referiri la interese speciale de cunoaștere, specificul diferitelor comunități și adaptarea la nevoi speciale de învățare).

Cadrele didactice sunt încurajate să planifice didactica pe baza competențelor, să adapteze activitățile la context și să utilizeze metode variate de evaluare, cu accent pe progresul și dezvoltarea elevului.

Pentru a asigura un cadru coerent în predarea Religiei, programa școlară propune un set de elemente comune pentru toate cultele din România, care au drept de predare a propriei religii în sistemul de învățământ: lista competențelor generale, o parte dintre competențele specifice și o serie de exemple de activități de învățare și partea generală a sugestiilor metodologice. Listele de competențe specifice și de conținuturi sunt elaborate de către fiecare cult, permițând orientarea către teme relevante pentru fiecare dintre acestea.

COMPETENȚE GENERALE (CG)

C.G.1	Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață
C.G.2	Utilizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii
C.G.3	Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale
C.G.4	Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

**COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)**

CG 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață

IX.CS.1.1. Definierea componentelor majore ale identității religioase

- *Prezentarea unor aspecte legate de propria identitate religioasă, utilizând modalități variate (de exemplu, descrierea unor elemente specifice, elaborarea unui eseu, prezentarea unor fotografii, ppt.-uri, interviuri din comunitate);⁽¹²⁾*
- *Identificarea unor elemente de diversitate în modul de manifestare a credinței, pornind de la realități din viața familială și din cea a comunității;*
- *Identificarea unor exemple de relații care se bazează pe respect, prin prezentarea unor secvențe, texte literare, aspecte din viața de zi cu zi a comunității musulmane;*
- *Participarea la întâlniri cu membrii comunității (personal de cult, înțelepți ai comunității musulmane) care sunt invitați în cadrul activităților din clasă pentru a prezenta aspecte specifice din comunitate.*

IX.CS.1.2. Descrierea elementelor care definesc comunitatea religioasă

- *Prezentarea rugăciunii ca modalitate de manifestare a recunoștinței pentru darurile primite de la Allah și condiții ale credinței manifestate;*
- *Participarea la diverse discuții, mese rotunde pe teme religioase (calități/valori ce se dezvoltă în comunitatea religioasă, cum putem înfrumuseța comportamentul oamenilor din comunitatea noastră religioasă, cum învățăm să definim comunitatea religioasă);*
- *Realizarea unor proiecte individuale sau în grup, pe diverse teme care implică comunitatea religioasă musulmană;*
- *Analizarea textelor religioase cu referire la modalitățile concrete de trăire a credinței în viața cotidiană.*

IX.CS.1.3. Explicarea caracteristicilor care definesc învățătura de credință islamică

- *Identificarea și prezentarea modalităților de practicare a rugăciunii;*
- *Elaborarea unor studii comparative privind elementele de specificitate a religiilor sfinte monoteiste recunoscute (simbolică, lăcașuri de cult, cărți sfinte);*
- *Definirea, înțelegerea și compararea sensului cuvintelor „farz” și „sunnet” în practicarea ritualului religios - rugăciunea în diferite contexte de viață;*
- *Realizarea de proiecte pe teme privind elementele de specificitate a geamiei și rolul acesteia în viața religioasă a comunității;*
- *Identificarea unor teme legate de armonia diversității culturale și religioase în anumite creații culturale, clasice sau contemporane.*

CG 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii

IX.CS.2.1. Identificarea elementelor definitorii ale credințelor și religiilor studiate

- *Identificarea rolului religiei musulmane în istoria omenirii;⁽¹²⁾*
- *Identificarea unor aspecte de credință comune diferitelor culte existente la nivelul comunității (de exemplu, sărbători comune, valori comune) utilizând diferite surse de informare;*
- *Argumentarea importanței rugăciunii în religie și a rolului acesteia în viața credincioșilor;*
- *Analizarea unor studii de caz pe tema diferitelor confesiuni care există la nivelul comunității, prin evidențierea similitudinilor sau particularităților de ordin cultic sau ritualic religios.*

IX.CS.2.2. Prezentarea principalelor religii din perspectivă istorică

- *Identificarea elementelor definitorii ale principalelor religii atât din perspectivă istorică, cât și din cea geografică;*
- *Compararea elementelor definitorii ale diferitelor religii (identificarea de asemănări și deosebiri între religiile lumii);*
- *Utilizarea adecvată a conceptelor specifice religiei, în diferite contexte de comunicare.*

CG 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale

IX.CS.3.1. Susținerea unor decizii din viața personală în corelare cu valorile religioase
<ul style="list-style-type: none">- Identificarea mesajului moral-religios din Coran și din învățăturile Profetului Mohammed (pbuh) în raport cu efectele unui comportament negativ din viața de zi cu zi (minciuna, înșelătoria, bârfa, calomnia, trufia, gelozia, hoția, lipsa de respect);⁽¹²⁾- Descrierea unor modele de comportament din religia islamică (Profetul Mohammed pbuh) și din viața fiecăruia;- Formarea unui punct de vedere personal cu privire la drepturile și responsabilitățile proprii în diferite contexte;- Descrierea temelor fundamentale din Coran;- Argumentarea rolului educației religioase în formarea personalității umane și punerea în practică a acestora în viața comunității musulmane.
IX.CS.3.2. Sintetizarea valorilor islamice necesare în alegerea unor comportamente adecvate în familie, școală și comunitate
<ul style="list-style-type: none">- Identificarea modalităților de participare la viața comunității;- Dezvoltarea de relații bazate pe dialog și înțelegere cu persoane din afara comunității musulmane;- Participarea la dialog privind importanța comunicării și a respectului pentru diversitate, pornind de la situații concrete: fragmente din cărțile sfinte, pilde din textele religioase, filme etc.

CG 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

IX.CS.4.1. Sintetizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității comunitare ⁽¹¹⁾
<ul style="list-style-type: none">- Identificarea valorilor religioase în tematica Coranului, în corelație cu modalitățile de participare la viața comunității;⁽¹²⁾- Dezvoltarea de relații bazate pe dialog și înțelegere cu persoane care fac parte din alte comunități religioase;- Analizarea unor studii de caz promovate în mass-media, care ilustrează modalități de manifestare a respectului și a iubirii față de oameni;- Participarea la dialog, mese rotunde pe diferite teme (valori spirituale și morale în trecut și prezent, relațiile interumane și intercomunitare) cu persoanele înțelepte din comunitate.
IX.CS.4.2. Schițarea/Identificarea/Propunerea de activități și proiecte individuale și de grup, prin raportare la învățăturile islamice
<ul style="list-style-type: none">- Derularea unor proiecte de activitate cu implicarea elevilor de diferite confesiuni comunitare/religioase, pe tema respectului față de valorile spirituale ale fiecărui individ;- Participarea la activități organizate cu prilejul sărbătorilor religioase în cadrul comunității (Noaptea de kandil, Noaptea de Kadir);- Identificarea unor asemănări și deosebiri în ceea ce privește valorile proprii și cele ale persoanelor din jur, legate de aspecte precum responsabilitatea, respectul, libera exprimare, conduită.

CLASA a IX-a**CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII**

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Credința în Islam Islam'da İman	<ol style="list-style-type: none">1. Sursele cunoașterii în Islam Islam'da Bilgi Kaynakları2. Importanța credinței în Islam Islam İnancında İmanın Mahiyeti3. Mesaje din Coran: Versetul 36 din sura Al-İsrâ' și versetul 23 din sura Al-Mulk Kur'an'dan Mesajlar: İsrâ 36. Ayet ve Mülk 23. Ayet4. Definiția și originea religiei Dinin Tanımı ve Kaynağı5. Natura umană și religia İnsanın Doğası ve Din6. Legătura dintre credință și Islam İman ve İslam İlişkisi7. Caracteristicile principiilor de credință islamică İslam İnanc Esaslarının Özellikleri8. Mesaje din Coran: Versetul 136 din Sura An-Nisâ' Kur'an'dan Mesajlar: Nisâ Suresi 136. Ayet
2. Practica religioasă și valorile morale în Islam Islam'da İbadet ve Değerler	<ol style="list-style-type: none">1. Rugăciunea și punerea în practică a acesteia İslam'da İbadet ve Kapsamı2. Scopul și importanța rugăciunii în Islam İslam'da İbadetin Amacı ve Önemi3. Obligația rugăciunii în Islam İslam'da İbadet Yükümlülüğü4. Principiile de bază ale modului de a ne ruga în Islam İslam'da İbadetlerin Temel İlkeleri5. Relația dintre rugăciune și morală în Islam İslam'da İbadet Ahlak İlişkisi6. Mesaje din Coran: Versetul 177 din Sura Al-Baqara Kur'an'dan Mesajlar: Bakara Suresi 177. Ayet7. Valorile islamului și originea lor Değerler ve Değerlerin Kaynağı8. Rolul și semnificația valorilor religioase în dezvoltarea personalității tinerilor

Domenii de conținut	Conținuturi
	<p>Gençlerin Kişilik Gelişiminde Değerlerin Yeri ve Önemi</p> <p>9. Valorile fundamentale Temel Değerler</p> <p>10. Mesaje din Coran: Versetele 23–29 din Sura Isrâ Kur’an’dan Mesajlar: Isrâ Suresi 23-29. Ayetler</p>
<p>3. Civilizația islamică și contribuția ei la umanitate Islam Medeniyeti ve İnsanlığa Katkısı</p>	<p>1. Cultura și civilizația islamică și caracteristicile sale Islam Medeniyeti ve Özellikleri</p> <p>2. Influența culturii civilizației islamice în diverse spații geografice Islam Medeniyetinin Farklı Coğrafyalardaki İzleri</p> <p>3. Recunoașterea influențelor civilizației islamice în diferite regiuni ale lumii Islam medeniyetinin, dünyanın farklı bölgelerindeki etkilerini farkı</p>

**COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)**

CG 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață

<p>X.CS.1.1. Recunoașterea componentelor identității religioase în diferite contexte de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analizarea unor situații concrete de viață în care se pot aplica valori islamice fundamentale (sinceritate, respect, generozitate, răbdare), prin discuții dirijate și reflecții individuale; - Aplicarea diverselor valori și principii islamice în comportamentele cotidiene, asumarea unei identități religioase responsabile; - Elaborarea unui jurnal reflexiv în care elevii descriu experiențe personale de aplicare a principiilor și valorilor religioase în viața de zi cu zi, cu formularea de concluzii privind responsabilitatea individuală; - Organizarea unei activități practice („Valori în acțiune”) prin care elevii promovează o valoare religioasă (de ex. solidaritatea, dreptatea, recunoștința) în comunitatea școlară.
<p>X.CS.1.2. Descoperirea elementelor care definesc comunitatea religioasă, în diferite contexte de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discuții despre rolul rugăciunii, postului și milosteniei în formarea caracterului; - Analiza unor texte coranice și hadithuri privind comportamentul moral; - Aplicarea modului în care anumite acte de cult sau de etică islamică contribuie la formarea caracterului și la coeziunea comunității; - Realizarea de afișe sau prezentări despre contribuția eticii islamice la unitatea comunității.
<p>X.CS.1.3. Ilustrarea semnificațiilor care definesc învățătura de credință în diferite contexte de comunicare</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dezbateri despre diversitatea interpretărilor religioase în Islam și în alte religii; - Compararea obiceiurilor religioase din diferite comunități; - Jocuri de rol care promovează empatia și dialogul interreligios.

CG 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii

<p>X.CS.2.1. Analizarea elementelor definitorii ale religiilor și a rolurilor acestora în plan istoric, social și cultural</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analiza comparativă a felului de a ne ruga în diferite religii; - Identificarea elementelor comune și distincte dintre modul în care se practică rugăciunea și practicile religioase conform credinței islamice și ale altor religii; - Lectura și analiza unor texte religioase despre valori morale comune. - Realizarea unui tabel cu asemănări și diferențe între sărbători religioase; - Vizionarea de materiale educative despre diverse ritualuri religioase.
<p>X.CS.2.2. Descrierea practicilor și a ritualurilor care aparțin diferitelor religii Interpretarea semnificației valorilor morale și spirituale promovate de diferite tradiții religioase</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discuții în grup privind semnificația valorilor precum dreptatea, compasiunea, iertarea în diferite religii; - Identificarea valorilor morale și spirituale promovate de diferite tradiții religioase din diverse religii, exemple de personalități religioase; - Analiza unor studii de caz privind aplicarea valorilor religioase în viața socială; - Dezbateri despre impactul învățăturilor religioase asupra comportamentului etic; - Realizarea unui proiect de grup despre modele de implicare comunitară inspirate din religie.

CG 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale

X.CS.3.1. Actualizarea învățaturii de credință prin raportarea la deciziile din viața personală și a comunității
<ul style="list-style-type: none">- Analizarea unor situații de viață care necesită decizii morale inspirate din valori religioase;- Descrierea importanței valorilor religios-morale în luarea deciziilor personale și asumarea responsabilităților sociale;- Elaborarea unui scurt eseu privind rolul valorilor religioase în formarea conștiinței morale;- Studierea unor exemple de personalități care au luat decizii responsabile ghidate de credință.
X.CS.3.2. Evaluarea atitudinilor islamice în contexte diferite de viață
<ul style="list-style-type: none">- Participarea la unele discuții dirijate despre importanța sincerității, dreptății și empatiei în luarea deciziilor;- Aplicarea principiilor morale islamice, în gestionarea situațiilor de viață ce implică alegerea între bine și rău;- Realizarea unor jocuri de rol prin care elevii propun soluții bazate pe valori islamice;- Crearea unui cod moral al clasei, inspirat din principiile eticii islamice;- Participarea la activități de voluntariat sau caritate în comunitate.

CG 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

X.CS.4.1. Evidențierea particularităților unei comunități construite pe valori religioase islamice
<ul style="list-style-type: none">- Crearea unui „arbore al valorilor” – fiecare elev adaugă o valoare morală (respect, dreptate, bunătate) și explică importanța ei pentru pace și unitate;- Identificarea valorilor religioase și morale care contribuie la respectul reciproc și la conviețuirea pașnică între persoane și comunități;- Vizionarea unui documentar sau film educativ despre dialogul între culturi și religii, urmat de o reflecție scrisă;- Organizarea unei mese rotunde cu tema „Rolul valorilor religioase la pacea socială”, cu prezentări scurte pregătite de elevi.
X.CS.4.2. Adoptarea unei atitudini pozitive față de semenii și mediul înconjurător în spiritul valorilor islamice
<ul style="list-style-type: none">- Manifestarea atitudinilor de empatie și solidaritate în relațiile cu persoane de credințe diferite;- Joc de rol „În pielea celuilalt” – elevii interpretează situații în care empatia și respectul față de credințele altora sunt esențiale;- Organizarea unei expoziții tematice cu imagini, simboluri și texte care reflectă unitatea în diversitate;- Invitarea unui vorbitor din altă comunitate religioasă (preot, imam, rabin etc.) pentru un dialog despre valori comune și respect reciproc;- Participarea activă la proiecte și activități comunitare care promovează cooperarea și unitatea în diversitate;- Organizarea unei „Zile a diversității religioase” în școală, cu prezentări și standuri despre diferite tradiții;- Realizarea unui proiect multimedia (video, afiș, podcast) despre colaborarea între persoane de credințe diferite.

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Domenii de conținut	Conținuturi
<p>1. Credință și practici religioase de bază Temel İnanç ve İbadet Bilgisi</p>	<p>1. Principiile Credinței İmanın şartları - Harflerin bağımsız isimleri</p> <p>2. Principiile de bază ale Islamului İslamın şartları - Harflerin bağımsız isimleri</p> <p>3. Numele și însușirile lui Allah – Citirea literelor cu semne diacritice Allah'in isim ve sıfatları - Harflerin harekelerle okunușu</p> <p>4. Credința în viața de apoi și influența acesteia asupra comportamentului nostru – Citirea literelor la început, la mijloc și la sfârșit Ahiret inancının davranışlarımıza etkisi - Harflerin başta, ortada ve sonda okunușu</p> <p>5. Cunosc Sfântul Coran – Semnul „üstün” (fatha) Kutsal Kitabımız Kur'an-ı Kerim'i Tanıyorum – Üstün</p> <p>6. Eticheta în moschee – Semnul „üstü” (fatha) Cami adabı – Üstün</p> <p>7. Chemarea la rugăciune (ezanul) și ikametul – Semnul „üstün” (fatha) Ezan ve kamet – Üstün</p> <p>8. Rugăciunile „Rabbena” și semnificația lor – Semnul „esre” (kasra) Rabbena duaları ve anlamı – Esre</p>
<p>2. Practica rugăciunii și formarea deprinderilor de închinare Namaz İbadeti ve Uygulamalı İbadet Eğitimi</p>	<p>1. Abluțiunea minoră (abdestul) și abluțiunea generală (baia rituală ghusul) – Semnul „esre” (kasra) Abdest ve gusül abdesti – Esre</p> <p>2. Rugăciunea (namazul) și importanța ei – Semnul „ötre” (damma) Namaz İbadeti ve Önemi – Ötre</p> <p>3. Tipurile de rugăciune (namaz) – Semnul „ötre” (damma) Namaz Çeşitleri – Ötre</p> <p>4. Desfășurarea rugăciunii (namazului) – Citirea literelor cu semnul „cezim” (sukun) Namazın Kılınışı - Harflerin cezimli okunușu</p> <p>5. Desfășurarea rugăciunii (namazului) – Exerciții practice Namazın Kılınışı – Alıştırmalar</p> <p>6. Sura Fatiha și semnificația ei – Literele de prelungire (madd) Fatiha suresi ve anlamı - Uzatma harfleri</p>

Domenii de conținut	Conținuturi
3. Practici fundamentale ale Islamului și educație spirituală Islam'ın Temel İbadetleri ve Manevî Eğitim	<ol style="list-style-type: none"> 1. Postul – Litera de prelungire „Elif” (harf-i med). Oruç ibadeti - Harf-i Med (Elif) 2. Pelerinajul – Litera de prelungire „Ya” (harf-i med). Hac ibadeti - Harf-i Med (Ya) 3. Dania– Litera de prelungire „Vav” (harf-i med). Zekat - Harf-i Med (Vav) 4. Zile și nopți sfinte – Exerciții practice. Mübak gün ve gecelerimiz – Aliştımlar 5. Sura Felak și semnificația ei – Citirea literelor cu semnul „şedde” (geminare) Felak suresi ve Anlamı - Harflerin şeddeli okunuşu
4. Etică islamică și educație morală İslam Ahlakı ve Ahlak Eğitimi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etica morală islamică și scopul acesteia İslam Ahlakının Konusu ve Gayesi 2. Sursele eticii și moralei islamice. İslam Ahlakının Kaynakları 3. Relația dintre morală și educație. Ahlak ve Terbiye İlişkisi 4. Anumite comportamente în etica islamică. İslam Ahlakında Bazı Davranışlar 5. Mesaje din Coran: Versetele 11–12 din Sura Hucurât Kur'an'dan Mesajlar: Hucurât Suresi 11-12. Ayetler
5. Gândire islamică și interpretare religioasă İslam Düşüncesi ve Dinî Yorum	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cauzele diferențelor de interpretare religioasă Dinî Yorum Farklılıklarının Sebepleri 2. Anumite concepte legate de interpretările religioase Dinî Yorumlarla İlgili Bazı Kavramlar 3. Interpretări doctrinare și politice în gândirea islamică İslam Düşüncesinde İtikadi ve Siyasi Yorumlar 4. Interpretări juridice (de drept islamic) în gândirea islamică İslam Düşüncesinde Fikhi Yorumlar 5. Mesaje din Coran: Versetul 59 din Sura Nisa Kur'an'dan Mesajlar: Nisâ Suresi 59. Ayet

**COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)**

CG 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață

<p>XI.CS.1.1. Descrierea componentelor identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analizarea unor texte coranice și hadithuri care evidențiază rolul credinței, al rugăciunii și al solidarității în formarea identității musulmane; - Studierea modului în care valorile și practicile islamice contribuie la formarea identității personale și comunitare; - Discuții ghidate sau dezbateri privind modul în care tinerii pot păstra și exprima identitatea islamică într-o societate multiculturală; - Realizarea unui eseu, poster sau colaj tematic intitulat „Valorile care mă definesc ca musulman și ca membru al comunității mele”.
<p>XI.CS.1.2. Identificarea unor elemente de natură religioasă în creațiile culturale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Studierea unor exemple de conviețuire interreligioasă din istoria civilizației islamice și discutarea modului în care identitatea religioasă a fost menținută în diversitate; - Argumentarea importanței păstrării identității religioase în contexte multiculturale și pluraliste; - Organizarea unei mese rotunde sau dezbateri pe tema „Cum îmi păstrez identitatea religioasă într-o lume globalizată”, în care elevii aduc argumente și exemple concrete; - Realizarea unui colaj, desen sau prezentare vizuală care ilustrează forme de expresie spirituală (caligrafie, arhitectură, muzică religioasă, postură în rugăciune) din diferite tradiții - activitate interdisciplinară religie-artă; - Studiu de caz interdisciplinar – elevii analizează exemple istorice sau contemporane (ex: arhitectura islamică din Istanbul, influența arabescului în artă, sărbători religioase și solidaritate socială) și identifică modul în care religia a modelat cultura și viața comunității; - Elaborarea unei prezentări multimedia (PowerPoint, poster, video scurt) despre contribuția valorilor islamice la dialogul și respectul între culturi și religii.
<p>XI.CS.1.3. Compararea unor elemente interdisciplinare care contribuie la exprimarea identității religioase</p> <ul style="list-style-type: none"> - Observarea și descrierea comportamentelor cotidiene care reflectă valorile islamice (respectul, generozitatea, modestia, disciplina în rugăciune); - Exemplificarea modurilor de manifestare a identității islamice în viața cotidiană și în activități comunitare; - Realizarea unui jurnal reflexiv, în care elevii notează situații din viața de zi cu zi în care și-au exprimat identitatea religioasă prin fapte și atitudini.

CG 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii

<p>XI.CS.2.1. Aplicarea principiilor eticii din religiile lumii în abordarea unor probleme actuale și universale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificarea elementelor comune și distincte dintre practicile religioase ale Islamului și ale altor religii monoteiste; - Atelier comparativ „Rugăciunea în trei religii” – elevii sunt împărțiți pe grupuri și realizează afișe care compară modul de rugăciune în Islam, Creștinism și Iudaism etc. (timp, loc, semnificație, atitudine); - Realizarea unei „hărți vizuale a asemănarilor” – folosind o diagramă Venn, elevii identifică valori, simboluri și practici comune între cele trei religii monoteiste (ex: postul, milostenia, iubirea unui singur Dumnezeu);
--

- Redactarea unui mini-eseu sau jurnal reflexiv intitulat „Ce înseamnă pentru mine rugăciunea”, în care elevul exprimă propria trăire spirituală în lumina credinței islamice.

XI.CS.2.2. Identificarea valorilor universale din religiile lumii și a modalităților specifice de exprimare a acestora

- Analiza simbolurilor religioase – elevii studiază imagini sau texte despre actele de cult (rugăciunea, postul, pelerinajul) și discută semnificația lor spirituală;
- Interpretarea semnificațiilor actelor de cult și a expresiilor spirituale în diferite tradiții religioase;
- Interviu comunitar sau mini-documentar video – elevii interviuează persoane din comunitatea locală (lideri religioși, profesori, membri activi) despre rolul religiei în viața socială și culturală, apoi prezintă concluziile în clasă.

CG3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale

XI.CS.3.1. Argumentarea învățăturilor desprinse din viețile profeților ca modele și repere demne de urmat

- Argumentarea importanței responsabilității personale și sociale în lumina învățăturilor islamice;
- Analizarea principiilor islamice care orientează comportamentele etice și deciziile morale în viața cotidiană;
- Analiza unor versete din Coran și hadith-uri care evidențiază datoria credinciosului față de sine și comunitate, urmată de discuții despre aplicarea lor în viața de zi cu zi;
- Dezbateri în clasă: „Cum contribuie responsabilitatea individuală la binele colectiv?” – cu argumente inspirate din principiile islamice;
- Quiz interactiv pe platforme digitale (Kahoot, Quizizz) cu întrebări despre valori islamice și exemple de cooperare și respect între oameni de diferite credințe.

XI.CS.3.2. Evidențierea necesității virtuților în relațiile interpersonale și comunitare ale tinerilor

- Aplicarea valorilor religios-morale în luarea deciziilor privind relațiile interpersonale și implicarea civică;
- Atelier de reflecție: elevii redactează un „cod personal al valorilor” inspirat din principiile islamice, explicând cum le pot aplica în relațiile cu ceilalți;
- Activitate digitală: realizarea unei campanii pe rețele sociale (sub formă de hashtag, postări sau clipuri scurte) pentru promovarea valorilor morale în comunitatea școlară, cu tema „Respect și responsabilitate în acțiune”;
- Crearea unui forum sau grup online (de exemplu în Google Classroom sau Padlet) în care elevii postează exemple de acțiuni comunitare bazate pe valori islamice și discută moduri de promovare a toleranței.

CG4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

XI.CS.4.1. Dezvoltarea contextelor de coeziune socială prin perspectiva promovării unor modele din religia islamică

- Lectură și analiză de texte religioase: identificarea versetelor din Coran și a hadith-urilor care evidențiază respectul, cooperarea și solidaritatea;
- Analizarea principiilor islamice privind respectul, cooperarea și solidaritatea în relațiile interumane;
- Discuție ghidată: compararea acestor valori cu exemple concrete din viața școlară și comunitară;
- Activitate digitală: crearea unui colaj digital interactiv (folosind Canva, Padlet sau Genially) cu citate, imagini și reflecții despre respect și solidaritate în Islam.

XI.CS.4.2. Evaluarea modurilor în care provocările actuale influențează viața religioasă a persoanei și a comunității

- *Interviu documentar: elevii realizează interviuri cu persoane de confesiuni diferite despre experiențele lor de cooperare și respect reciproc, apoi prezintă concluziile în clasă;*
- *Exemplificarea modurilor de colaborare între persoane și comunități de credințe diferite în societatea contemporană;*
- *Activitate digitală: realizarea unui podcast sau videoclip educativ cu tema „Împreună în diversitate”, în care elevii ilustrează prin exemple concrete colaborarea între credințe;*
- *Participarea responsabilă la activități care promovează toleranța, unitatea și sprijinul reciproc în comunitate;*
- *Zi tematică „Diversitatea ne unește” – organizarea, la nivel de clasă sau școală, a unui eveniment cu expoziții, mesaje și prezentări despre respectul reciproc între culturi și religii;*
- *Realizarea unui blog colectiv sau jurnal online în care elevii postează reflecții, imagini și exemple personale despre experiențe de unitate și sprijin reciproc.*

CLASA a XI-a**CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII**

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Credința în viața de apoi și sensul existenței umane Ahiret inancı ve insan varoluşunun anlamı	<p>1. Sensul existenței Varoluşun ve Hayatın Anlamı</p> <p>2. Lumea de Apoi Ahiret Âlemi</p> <p>3. Mesaje din Coran: Versetele 153–157 din Sura Bakara Kur'an'dan Mesajlar: Bakara Suresi 153-157. Ayetler</p>
2. Exemplul Profetului Muhammad și misiunea sa profetică Hz. Muhammed'in örneklığı ve peygamberlik misyonu	<p>1. Personalitatea Profetului Muhammad (Pacea fie asupra lui) Hz. Muhammed'in Şahsiyeti</p> <p>2. Latura profetică a Profetului Muhammad (Pacea fie asupra lui) Hz. Muhammed'in Peygamberlik Yönü</p> <p>3. Credința față de Profetul Muhammad (Pacea fie asupra lui) Hz. Muhammed'e Bağlılık ve İtaat</p> <p>4. Mesaje din Coran: Versetele 45–46 din Sura Ahzab Kur'an'dan Mesajlar: Ahzâb Suresi 45-46. Ayetler</p>
3. Valorile morale și viața virtuoasă în Islam İslam'da ahlaki değerler ve erdemli yaşam	<p>1. Calea Islamului: Călăuzirea (Hidayet) İslam'ın Aydınlık Yolu: Hidayet</p> <p>2. A trăi ca și cum L-ai vedea pe Allah: Perfecțiunea credinței (Ihsan) Allah'ı Görüyormuşçasına Yaşamak: İhsan</p> <p>3. Sinceritatea față de Allah: İhlas Allah İçin Samimiyet: İhlas</p> <p>4. Respectarea poruncilor și interdicțiilor lui Allah: Evlavia Allah'ın Emir ve Yasaklarına Riayet: Takva</p> <p>5. Calea dreaptă: Sirat al-Mustakim Dosdoğru Yol: Sırat-ı Müstakim</p> <p>6. Perseverența și străduința pe calea lui Allah Allah Yolunda Mücahede</p> <p>7. Comportamentul bun, drept și frumos: Fapta virtuoasă (Salih Amel) İyi, Doğru ve Güzel Davranış: Salih Amel</p> <p>8. Mesaje din Coran: Versetele 107–110 din Sura Kehf Kur'an'dan Mesajlar: Kehf Suresi 107-110. Ayetler</p>

Domenii de conținut	Conținuturi
4. Abordări filosofice și religii ale lumii Felsefi abordări și dunăya dınleri	1. Abordări filosofice legate de credință İnançla İlgili Felsefi Yaklaşımlar 2. Noile abordări religioase Yeni Dinî Hareketler 3. Iudaismul Yahudilik 4. Creștinismul Hıristiyanlık 5. Mesaje din Coran: Versetul 59 din Sura En'âm și versetul 27 din Sura Lokmân Kur'an'dan Mesajlar: En'âm Suresi 59. Ayet ve Lokmân Suresi 27. Ayet

**COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)**

CG 1 - Expriarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață

XII.CS.1.1. Evidențierea componentelor identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață

- Analiza modului în care principiile islamice contribuie la formarea unei identități religioase mature și responsabile în contextul societății contemporane;
- Dezbatere tematică: „Cum pot valorile islamice (ihsan, ihlas, takva) ghida tinerii într-o lume marcată de schimbare?” – elevii analizează situații concrete și formulează argumente bazate pe învățăturile Coranului și ale Profetului Muhammad (Pacea fie asupra lui);
- Atelier interdisciplinar „Valori islamice și identitate modernă”- Elevii colaborează cu profesorul de educație civică sau filosofie pentru a identifica punctele de convergență dintre valorile islamice și valorile umaniste universale (dreptate, compasiune, echilibru), realizând o hartă conceptuală comună.

XII.CS.1.2. Expriarea identității religioase în diferite interacțiuni socio-culturale, valorificând elemente de patrimoniu local, național și universal

- Argumentarea importanței asumării și manifestării identității religioase prin comportamente, decizii morale și atitudini civice echilibrate în viața de zi cu zi;
- Mini-dezbateri: „Cum se reflectă credința în alegerile mele zilnice?”;
- Jurnal digital: elevii notează zilnic exemple concrete prin care și-au manifestat identitatea religioasă responsabil (folosind Padlet sau Google Docs);
- Zi a dialogului interreligios: elevii pregătesc scurte prezentări despre tradițiile lor religioase, subliniind importanța respectului și a conviețuirii pașnice.

XII.CS.1.3. Argumentarea rolului modelelor de viață musulmană pentru împlinirea personală și integrarea socială

- Valorificarea modelelor profetice și ale personalităților islamice ca repere în expriarea identității religioase și în implicarea activă în comunitate;
- Prezentare digitală: realizarea unui poster sau clip video despre o personalitate islamică și modul în care valorile sale pot inspira tinerii de azi;
- Dezbatere moderată: „Sunt valorile profetice actuale și astăzi?” — elevii argumentează folosind exemple din viața Profetului și din contextul contemporan;
- Activitate de mentorat: elevii de clasa a XII-a pregătesc o prezentare pentru colegii mai mici despre importanța modelelor morale islamice în viața de zi cu zi.

CG 2 - Analizarea formelor de expriare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii

XXI.CS.2.1. Respectarea diversității religioase, fundamentată pe cunoașterea și asumarea învățăturii de credință proprii

- Identificarea și compararea principalelor forme de expriare religioasă (ritualuri, simboluri, valori morale) din Islam și din alte religii ale lumii;
- Realizarea unui tabel comparativ între principalele ritualuri și simboluri din Islam, Creștinism și Iudaism (rugăciunea, postul, pelerinajul etc.);
- Vizionare ghidată a unui documentar despre diversitatea religioasă și completarea unei fișe de reflecție asupra elementelor comune și distincte.

XII.CS.2.2. Formularea unor opinii religio-morale cu privire la islam, prin raport la credința proprie

- *Analizarea modurilor de viață religioasă în diverse culturi și tradiții, prin evidențierea elementelor comune și a diferențelor specifice;*
- *Tur virtual interreligios: explorarea online a unor lăcașuri de cult (moschee, biserică, sinagogă, templu), urmată de o discuție comparativă;*
- *Invitat special: dialog în clasă cu un reprezentant al unei alte confesiuni sau al unei comunități religioase minoritare;*
- *Galerie tematică digitală: crearea unei expoziții online cu imagini și scurte descrieri despre simbolurile religioase universale ale păcii, rugăciunii și solidarității;*
- *Evaluarea rolului dialogului interreligios și intercultural în promovarea respectului, păcii și cooperării între oameni și comunități de credințe diferite;*
- *Studiu de caz digital: analizarea unui proiect UNESCO sau ONU privind cooperarea între religii (ex. World Interfaith Harmony Week), cu realizarea unei prezentări în Canva sau PowerPoint;*
- *Proiect colaborativ: elaborarea unei „Cărți digitale a păcii” (prin Genially, Padlet sau Book Creator), care include citate, simboluri și inițiative de dialog din diferite religii.*

CG 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religio-morale**XII.CS.3.1. Proiectarea unor modele musulmane de manifestare a comportamentelor și atitudinilor religioase**

- *Analizarea principiilor islamice care fundamentează responsabilitatea morală și socială, în contextul provocărilor contemporane;*
- *Elaborarea unui studiu comparativ între principiile etice islamice și alte sisteme morale contemporane;*
- *Crearea unui colaj tematic (digital sau fizic) cu imagini, versete și cuvinte-cheie care definesc comportamentul moral al credinciosului;*
- *Realizarea unui studiu de caz privind impactul unei decizii etice inspirate din învățăturile Coranului și ale Profetului.*

XII.CS.3.2. Generarea de idei și proiecte care promovează respectarea valorilor religioase și incluziunea socială

- *Realizarea unei broșuri sau prezentări interactive despre importanța respectului și a solidarității în comunitatea musulmană;*
- *Aplicarea valorilor islamice (dreptate, sinceritate, solidaritate, respect) în luarea deciziilor personale și în relațiile cu ceilalți membri ai comunității;*
- *Argumentarea importanței echilibrului între libertatea individuală și responsabilitatea colectivă, conform învățăturilor Coranului și tradiției profetice;*
- *Realizarea unui eseu argumentativ despre libertatea și responsabilitatea în Islam, pornind de la versete coranice și hadisuri relevante;*
- *Organizarea unei dezbateri în clasă: „Care este mai importantă – libertatea individuală sau binele colectiv?”;*
- *Vizionarea unui documentar despre drepturile și îndatoririle credinciosului în Islam, urmată de o discuție ghidată.*

CG 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane**XII.CS.4.1. Proiectarea unor modele musulmane de manifestare a comportamentelor și atitudinilor religioase.**

- *Analizarea principiilor islamice privind respectul, toleranța și cooperarea, ca bază a relațiilor armonioase între indivizi și comunități;*
- *Scriere creativă: compunerea unei scrisori sau povestiri cu tema „Cum aș schimba lumea din propria perspectivă religioasă”;*
- *Proiect colaborativ online cu elevi din alte școli sau comunități religioase – schimb de prezentări despre tradițiile lor;*

- Organizarea unei „Săptămâni a respectului” – elevii creează afișe, mesaje video și activități de sensibilizare în școală.

XII.CS.4.2. Generarea de idei și proiecte personale care promovează respectarea valorilor religioase și incluziunea socială.

- Identificarea și promovarea formelor de colaborare între persoane de confesiuni diferite, în vederea construirii unei societăți bazate pe solidaritate și înțelegere reciprocă;
- Participarea responsabilă la proiecte și inițiative comunitare care susțin dialogul interreligios, pacea și binele comun;
- Expoziție interactivă „Unitate în diversitate” – realizarea unei expoziții școlare cu panouri, simboluri și texte despre valorile comune ale religiilor, folosind coduri QR pentru materiale digitale explicative;
- Joc de rol „Consiliul comunității” – simularea unei întâlniri între reprezentanți ai mai multor confesiuni care trebuie să ia împreună o decizie privind un proiect social (ex: ajutorarea refugiaților);
- Realizarea unui proiect comunitar (campanie de voluntariat, colectă caritabilă, acțiune ecologică) în colaborare cu tineri din alte confesiuni, sub tema „Fapta bună ne unește”;
- Elaborarea unui manifest digital pentru pace – realizarea de afișe, videoclipuri sau podcasturi scurte care transmit mesaje despre înțelegere și colaborare între religii;
- Crearea unei expoziții foto digitale cu titlul „Omenirea – o singură familie”, care surprinde momente de cooperare între oameni de credințe diferite.

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Domenii de conținut	Conținuturi
<p>1. Dezvoltarea științei, educației și gândirii în civilizația islamică Islam medeniyetinde bilim, eğitim ve düşüncenin gelişimi</p>	<p>1. Relația dintre religie și știință Din-Bilim İlişkisi</p> <p>2. Dezvoltarea științei și a gândirii în civilizația islamică Islam Medeniyetinde Bilim ve Düşüncenin Gelişimi</p> <p>3. Instituțiile de învățământ proeminente/reprezentative în civilizația islamică Islam Medeniyetinde Öne Çıkan Eğitim Kurumları</p> <p>4. Contribuțiile inovatoare și originale ale musulmanilor în domeniul științei Müslümanların Bilim Alanında Yaptığı Öncü ve Özgün Çalışmalar</p> <p>5. Mesaje din Coran: Versetele 27-28 din Sura Fâtir Kur'an'dan Mesajlar: Fâtır Suresi 27-28. Ayetler</p>
<p>2. Procesul de convertire a turcilor la Islam și personalitățile influente în acest demers Türklerin İslamiyet'i kabul süreci ve bu süreçte etkili olan liderler ve alimler</p>	<p>1. Convertirea turcilor la Islam Türklerin Müslüman Olmaları</p> <p>2. Personalități care au influențat formarea înțelegerii Islamului în cadrul poporului Turc Milletimizin İslam Anlayışının Oluşmasında Etkili Olan Bazı Şahsiyetler</p> <p>3. Mesaje din Coran: Versetul 69 din Sura Nisa Kur'an'dan Mesajlar: Nisâ Suresi 69. Ayet</p>
<p>3. Gândirea sufistă și influența ei în cultură Tasavvuf düşüncesi ve kültürdeki etkileri</p>	<p>1. Formarea gândirii sufite Tasavvufi Düşüncenin Oluşumu</p> <p>2. Dimensiunea morală a gândirii sufite Tasavvufi Düşüncenin Ahlaki Boyutu</p> <p>3. Interpretările sufite influente în cultura Turcă Kültürümüzde Etkin Olan Tasavvufi Yorumlar</p> <p>4. Mesaje din Coran: Versetul 10 din Sura Hucurat Kur'an'dan Mesajlar: Hucurât Suresi 10. Ayet</p>
<p>4. Principii fundamentale în rezolvarea problemelor religioase și aplicarea lor în viața cotidiană Dinî meselelerin çözümünde temel ilkeler ve günlük hayattaki uygulamaları</p>	<p>1. Principii și metode fundamentale în rezolvarea problemelor religioase Dinî Meselelerin Çözümünde Temel İlke ve Yöntemler</p> <p>2. Probleme legate de viața economică İktisadi Hayatla İlgili Meseleler</p> <p>3. Probleme legate de alimente și dependențe Gıda Maddeleri ve Bağımlılıkla İlgili Meseleler</p>

Domenii de conținut	Conținuturi
	<p>4. Probleme legate de sănătate și medicină Sağlık ve Tıpla İlgili Meseleler</p> <p>5. Mesaje din Coran: Versetele 151-152 din Sura Kur'an'dan Mesajlar: En'âm suresi 151-152. Ayetler</p>
<p>5. Religii ale lumii și învățăturile lor Dünyadaki başlıca dinler ve öğretileri</p>	<p>1. Hinduism Hinduizm</p> <p>2. Budism Budizm</p> <p>3. Confucianism Konfüçyanizm</p>

SUGESTII METODOLOGICE

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare, oferind repere esențiale pentru proiectarea, organizarea și desfășurarea eficientă a activităților de predare-învățare-evaluare în cadrul orelor de Religie cult musulman la liceu. Acestea vizează sprijinirea cadrului didactic în personalizarea demersului educațional, prin integrarea unor metode didactice moderne, interactive și adaptate la profilul generației actuale de elevi, inclusiv prin dezvoltarea competențelor digitale.

Programa școlară actuală pentru disciplina Religie cult musulman promovează o învățare centrată pe elev, care accentuează implicarea activă a elevului în procesul de învățare, contextualizarea conținuturilor religioase în realități de viață concrete, dimensiunea socială a învățării – cooperare, colaborare, empatie, responsabilizarea elevilor în raport cu propria dezvoltare morală, spirituală și civică și dezvoltarea competențelor digitale și media, esențiale pentru învățarea secolului XXI.

A. Strategii didactice – revalorizări ale metodelor tradiționale, noi abordări

Ora de Religie solicită utilizarea unui cadru metodologic variat, care să îmbine strategiile didactice tradiționale și moderne deopotrivă, astfel încât acestea să devină noi căi pentru dezvoltarea capacității elevilor de comunicare și reflecție asupra propriei deveniri, pentru crearea unui cadru educațional bazat pe valori moral-religioase. Pentru a atinge finalitățile educaționale specifice liceului și a forma competențe relevante, este necesară utilizarea unor metode variate, care îmbină gândirea critică, creativitatea, reflecția și tehnologia. Prezentăm sintetic o listă cu metode tradiționale și moderne, respectiv cu metode care valorizează/ formează competențe digitale, care pot fi utilizate în ora de Religie.

1. Metode tradiționale și moderne

* Explicația și prelegerea narativă – Asigură prezentarea coerentă a temelor religioase, adaptată la nivelul de înțelegere al elevilor; este potrivită în activitățile care vizează analiza de texte religioase.

* Conversația euristică – Stimulează gândirea elevilor, prin întrebări bine formulate, conducând la descoperirea personală a adevărilor religioase; este o metodă care se poate aplica în activități de prezentare a unor concepte religioase.

* Lectura explicativă și interpretarea textului religios – Facilitează învățarea la religie, cu accent pe înțelegerea termenilor specifici, semnificația morală și aplicabilitatea în viața cotidiană.

* Studiul de caz – Îi ajută pe elevi să analizeze și să dea răspunsuri din perspectiva educației morale la situații etice complexe (dreptate socială), pomind de la experiența lor de viață sau de la diferite evenimente și problematice sociale.

* Portofoliul tematic – Dezvoltă capacitatea elevilor de efort pentru rezolvarea unei teme mai complexe, autonomia în învățare, abilitățile de colaborare și capacitatea de autoevaluare. Elevii adună pe parcursul semestrului reflecții personale, analize de texte religioase, recenzii de filme cu tematică religioasă etc.

* Eseul argumentativ – Elevii exersează exprimarea opiniilor și formularea de argumente coerente cu privire la diferite evenimente din viața cotidiană sau la teme mai complexe precum: „Este credința compatibilă cu știința?”, „Ce înseamnă libertatea religioasă în societatea de azi?”

* Dezbateră de tip academic (Oxford-style) – Favorizează gândirea critică, argumentarea, empatia intelectuală. Se abordează dileme morale sau religioase: „Banii pot cumpăra fericirea?”, „Religia și drepturile omului sunt în conflict?”

* Lectura comparativă – Dezvoltă spiritul analitic și interconectarea cunoștințelor, prin compararea unor texte religioase cu texte literare sau filosofice pe teme comune (ex. iubirea, suferința, mântuirea).

2. Metode care sprijină dezvoltarea de competențe digitale

Predarea Religiei în liceu trebuie să se racordeze la realitatea digitală a elevilor, oferindu-le un cadru în care să-și dezvolte atât gândirea morală, cât și competențele digitale. Iată câteva metode recomandate:

- WebQuest religios – Elevii investighează teme (ex. „Simbolurile religioase în arta europeană”) folosind surse online credibile. Rezultatul poate fi prezentat sub formă de infografice, prezentări sau postere digitale.
- Crearea de conținut digital – Elevii realizează podcasturi, videoclipuri scurte, prezentări interactive sau materiale vizuale pe teme religioase. Exemple: un vlog despre semnificația unei sărbători, un tutorial despre rugăciune, un interviu cu un imam/ înțelept implicat în comunitate.
- Utilizarea platformelor educaționale Google Classroom, Moodle sau Padlet pentru organizarea materialelor și a activităților.
- Quiz-uri interactive (Kahoot, Quizizz) – Pot fi utilizate pentru recapitulare sau evaluare dar și pentru momentele de captare a atenției la începutul unei activități.
- Crearea unui blog tematic – Poate fi planificată realizarea unui blog al clasei, unde elevii postează reflecții, eseuri, impresii din excursii religioase, recenzii de filme/documentare. Se dezvoltă competențe media, digitale și de scriere argumentativă.
- Tururi virtuale și realitate augmentată – Pot fi utilizate pentru vizitarea virtuală a unor obiective religioase. Folosirea aplicațiilor AR pentru descoperirea simbolurilor dintr-o moschee.
- Proiecte colaborative online – Elevii din clase sau școli diferite colaborează online pe o temă moral-religioasă. Se pot realiza e-book-uri, colecții de rugăciuni sau mărturii ale tinerilor despre credință.

Prin diversificarea metodelor didactice și adaptarea lor la contextul actual, ora de Religie devine un spațiu privilegiat în care elevii învață să înțeleagă corect valorile morale și rolul acestora în dezvoltarea personală și socială, să trăiască autentic și să acționeze responsabil, își dezvoltă echilibrul interior și emoțional în lumina credinței, să exerseze competențe digitale și sociale esențiale pentru lumea contemporană, să își afirme identitatea spirituală, valorile și apartenența la comunitatea de credință.

B. Abordarea conținuturilor

Abordarea conținuturilor presupune o atitudine flexibilă a profesorului de Religie, prin accentul pus pe: valorificarea experiențelor de viață ale elevilor; accentuarea caracterului aplicativ al conținuturilor, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală; abordări diferențiate ale conținuturilor învățării, în acord cu experiențele elevilor și cu contextul social în care trăiesc aceștia; realizarea de conexiuni între Religie și alte discipline de studiu.

Conținuturile propuse în programa școlară nu reprezintă teme de lecții, ci unități tematice. Numărul de conținuturi (între 10-12 tematici la nivelul fiecărei clase) de pe parcursul unui an școlar permite: abordarea unor conținuturi pe parcursul mai multor ore, în funcție de complexitatea acestora, de nivelul clasei de elevi, de particularitățile comunității; abordarea unor teme sau aspecte suplimentare, cu rol de adaptare a orei de Religie la specificul clasei de elevi/a comunității.

Ordinea abordării conținuturilor nu este una prestabilită prin programa școlară. Profesorul are libertatea de a planifica în manieră personalizată ordinea în care va prezenta temele, în acord cu logica firească a domeniului și cu specificul vieții religioase a comunității, precum și în relație cu teme de la alte discipline de studiu.

C. Contexte și medii de învățare

Ora de Religie, în învățământul liceal, trebuie să răspundă nu doar nevoii de formare morală și spirituală, ci și realităților unei educații moderne, orientate spre dezvoltarea integrală a elevului. În acest sens, este necesară folosirea unor contexte și medii de învățare variate, care să susțină învățarea activă și colaborativă, formarea competențelor, echilibrul emoțional și spiritual al elevilor, legătura cu comunitatea și viața reală.

1. Spații educaționale

- Săli cu aranjamente flexibile – mobilă ușor de reconfigurat, pentru lucru individual, în perechi sau în grupuri. Astfel, se poate trece de la predare frontală la activități colaborative.
- Cabinet de religie cult musulman/ turcă în fiecare unitate de învățământ – spații destinate realizării de afișe, lucrări artistice cu tematică religioasă, colaje, picturi / desene sau prezentări tematice, în care elevii își pot exprima creativ viziunea asupra valorilor religioase.

- Moscheea oferă un loc pentru rugăciune și meditație, dar și spații de activități curriculare și extracurriculare de diferite tipuri.

2. Învățare combinată (fizică și digitală)

- Învățare mixtă – combinarea lecțiilor desfășurate în clasă cu activități online. De exemplu: temele pot fi trimise prin platforme educaționale, iar elevii pot urmări materiale video sau audio religioase ca suport pentru reflecții sau dezbateri.
- Învățare în secvențe de format scurt – utilizarea de materiale digitale scurte (video, citate, versete, imagini cu mesaje morale) pentru a declanșa discuții sau pentru a oferi elevilor „pastile de înțelepciune” ușor de reținut.

3. Învățarea prin utilizarea realității virtuale (VR) și augmentate (AR)

- Vizite virtuale – folosirea tehnologiei pentru vizitarea unor locuri cu semnificație religioasă (muzee, moschee), fără a ieși din clasă. Aceste experiențe pot fi completate cu activități de cercetare, prezentări sau reflecții scrise.
- Simulări și reconstituiri – folosirea aplicațiilor care reconstituie evenimente religioase din diferite perioade istorice sau viețile profeților, pentru ca elevii să înțeleagă mai profund contextul religios și mesajul spiritual al acestor momente.

4. Învățare personalizată și adaptată

- Trasee personalizate de învățare – profesorul poate crea activități diferențiate în funcție de nevoile, nivelul și interesele elevilor, de specificul experienței religioase a acestora.
- Accesibilitate pentru toți elevii – folosirea diverselor forme de exprimare (scris, vorbit, desenat, înregistrări audio), astfel încât fiecare elev să-și poată exprima ideile și trăirile religioase într-un mod autentic și accesibil.

5. Învățare prin colaborare și implicare comunitară

- Proiecte în echipă sau în parteneriat cu alte școli – realizarea de activități comune pe teme religioase sau morale.
- Campanii educative sau sociale – elevii pot organiza acțiuni caritabile, expoziții sau campanii în cadrul școlii sau al comunității, promovând valorile religioase precum solidaritatea, iertarea sau respectul față de aproapele său.

6. Inteligența artificială (AI) ca facilitator al învățării (sub îndrumarea profesorului)

- Elevii utilizează aplicații bazate pe inteligență artificială pentru a explora conținuturi religioase, sub îndrumarea profesorului;
- AI oferă explicații suplimentare, exemple, sinteze sau definiții pentru o mai bună înțelegere a temelor studiate;
- Profesorul ghidează activitatea, stabilește obiective clare și monitorizează modul în care elevii folosesc AI;
- AI sprijină învățarea personalizată, oferind feedback și resurse adaptate ritmului fiecărui elev;
- Elevii pot folosi AI pentru a formula întrebări, a crea prezentări, a reflecta asupra valorilor morale și religioase.

Prin valorificarea acestor contexte și medii de învățare, elevul este plasat în centrul procesului educațional, ca participant activ, nu doar receptor de informații, se formează nu doar competențe cognitive, ci și dimensiunea emoțională și spirituală a elevului, se creează o legătură între tradiție și inovație, între valorile perene ale credinței și cerințele societății actuale. Astfel, Religia devine o disciplină vie, ancorată în realitate, cu impact formator asupra caracterului, atitudinilor și alegerilor personale.

D. Aspecte privind evaluarea

Evaluarea în liceu trebuie să reflecte atât formarea competențelor cognitive și spirituale, cât și capacitatea de aplicare a valorilor moral-religioase în viața personală și comunitară.

1. Relația organică predare-învățare-evaluare

În cadrul orei de Religie la liceu, evaluarea este strâns legată atât de învățare, cât și de predare, constituind împreună un sistem coerent și dinamic. Evaluarea nu trebuie privită ca o activitate separată, ci ca un proces continuu, integrat în întregul parcurs educațional, care oferă feedback valoros pentru elev, dar și pentru profesor. Această relație organică implică:

- adaptarea strategiilor de predare în funcție de nevoile identificate ca urmare a evaluărilor inițiale, de parcurs, finale;
- orientarea învățării către formarea de competențe reale, nu doar acumularea de cunoștințe;
- motivarea elevului, prin recunoașterea progresului său și prin valorizarea reflecției personale;

Evaluarea contribuie astfel la formarea și dezvoltarea competențelor specifice disciplinei Religie, la îmbunătățirea continuă a predării și a învățării, prin adaptarea conținuturilor și metodelor la nivelul real al clasei, prin sprijinirea elevului în procesul de autocunoaștere și asumare a valorilor religioase.

2. Evaluarea ca mijloc de motivație și reglare

La liceu, evaluarea va accentua două funcții esențiale ale evaluării: funcția de reglare și funcția motivațională.

Evaluarea oferă profesorului feedback cu privire la eficiența metodelor folosite, la înțelegerea conceptelor și valorilor de către elevi, la necesitatea de adaptare sau reluare a unor conținuturi, respectiv la progresul fiecărui elev.

Din perspectiva elevului, aflat în etapa consolidării identității și a asumării valorilor personale, evaluarea trebuie să valorizeze progresul personal al acestuia, să încurajeze implicarea lui activă și autentică, să pună accent pe responsabilitate și autocunoaștere, respectiv să susțină decizia informată privind continuarea studiilor sau alegerea unei direcții vocaționale/ profesionale.

3. Metodologia evaluării

a) Evaluare tradițională (sumativă și formativă), prin:

- teste scrise (cu itemi obiectivi și subiectivi);
- evaluări orale structurate (răspunsuri argumentate, eseuri).
- verificarea învățării prin întrebări și activități de consolidare la finalul unităților de învățare.

b) Metode moderne/ alternative de evaluare

- portofoliul personal – colectare de reflecții, eseuri, jurnale spirituale, fișe de activitate, proiecte și produse creative realizate în timp;
- proiectul tematic – individual sau în grup, cu teme relevante din programa de Religie, ce implică documentare, aplicare practică și prezentare argumentată;
- autoevaluarea ghidată – prin fișe sau jurnale de reflecție, elevii sunt invitați să evalueze ce au înțeles, cum s-au raportat emoțional și ce valori au interiorizat;
- observarea sistematică – a participării, a implicării în discuții și dezbateri, a comportamentului și atitudinilor exprimate în contexte de învățare;
- evaluarea produselor de învățare – afișe, prezentări, creații artistice sau digitale cu conținut moral-religios;
- studii de caz și rezolvarea de dileme morale – permit evaluarea capacității elevului de a analiza critic, de a formula judecăți morale și de a aplica valorile creștine în situații reale;
- activități practice – implicarea elevilor în acțiuni cu caracter moral, filantropic sau spiritual, care pot fi ulterior evaluate prin jurnal de reflecție, discuții sau portofoliu.

c) Metode care valorifică competențele digitale și interdisciplinare

- proiecte realizate cu ajutorul tehnologiei: prezentări, materiale video, podcasturi tematice;
- portofolii digitale: organizarea materialelor pe platforme educaționale (ex. Google Classroom, Moodle).

4. Valorificarea progresului individual

În centrul procesului evaluativ rămâne progresul elevului, nu comparația între elevi. Astfel, se va urmări cum evoluează fiecare elev din punct de vedere cognitiv, afectiv și spiritual, cum își dezvoltă capacitatea de a reflecta, a decide, a ierta, a fi solidar, în ce măsură valorile religioase devin parte a identității personale.

Evaluarea la disciplina Religie în liceu trebuie să devină o călătorie de autocunoaștere, reflecție și angajare personală.

E. Adaptarea procesului de predare-învățare-evaluare la specificul diferitelor grupuri de elevi

În cadrul orelor de Religie, este esențială adaptarea strategiilor didactice, a conținuturilor și a modalităților de evaluare pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor, în special ale celor cu cerințe educaționale speciale (CES) și/sau dizabilități. Acest demers implică utilizarea unor metode active, centrate pe elev, care să stimuleze participarea, empatia și reflecția personală, precum și personalizarea sarcinilor de lucru în funcție de ritmul și stilul de învățare al fiecărui elev. Materialele didactice pot fi adaptate vizual, auditiv sau tactil, în funcție de tipul dizabilității, iar evaluarea trebuie să fie continuă, formativă, oferind feedback constructiv și încurajând progresul individual. Colaborarea cu profesorii de sprijin, consilierul școlar și familia este, de asemenea, un element-cheie pentru integrarea eficientă a elevilor cu CES în activitățile de la clasă, asigurând un climat incluziv și valorificând potențialul fiecărui elev.

GRUP DE LUCRU

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență, localitate, județ
IUSUF Murat	Muftiu	Muftiatul Cultului Musulman din România , Constanța
BORMAMBET Vildan	Consilier/ profesor doctor	Ministerul Educației și Cercetării
ANEFI Icbal	Inspector școlar / profesor doctor	Inspectoratul Școlar Județean Constanța
GEMIL Sevidan	Profesor	Școala Gimnazială Mihail Sadoveanu Medgidia
ENE Ulgean	Director adjunct/ Profesor	Școala Gimnazială A.V. Rădulescu Murfatlar
MUSLEDIN Firdes	Profesor doctor	Liceul Tehnologic Nicolae Dumitrescu Cumpăna

RESPONSABILI/COORDONATORI ȘTIINȚIFICI⁽¹⁵⁾

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență	Calitate
ZĂBAVĂ MIHAELA	Consilier CNCE	Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare	Responsabil CNCE
PISLARU CĂTĂLIN	Inspector general MEC	Ministerul Educației și Cercetării	Responsabil MEC
IUSUF Murat	Muftiu	Muftiatul Cultului Musulman din România , Constanța	Coordonator științific

RESPONSABILI/COORDONATORI/COLABORATORI:

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență	Calitate
MOLOGANI ACCAN	Director	Colegiul Național ”Kemal Atatürk”, Medgidia, Constanța	Responsabil cult